

faa at de hellere vilde indskrænke Lovforslaget, som det foreligger, end udvide det. Da det ærede Medlem for Bornholm (Kosod) benyttede Leiligheden til at komme ikke med en Forepørgsel, men med et lille Spørgsmaal, vil jeg følge hans Spor; thi ogsaa jeg er meget kjed af disse høitidelige Forespørgsaler. Jeg vil da gjøre opmærksom paa, hvad der ogsaa tidligere er fremhævet her i Thinget, at der savnes Politiforanstaltninger i mange Retninger. Jeg vil derfor anmode den ærede Indenrigsminister i Forbindelse med hans Kollega Justitsministeren om at sørge for, at der ogsaa paa andre Omraader end det her foreliggende og med Hensyn til Dampmaskiner, om hvilke der ligeledes foreligger et Lovforslag, maa blive draget Omfang for at beskytte Menneskeliv mod Fare, der kunne undgaas. Jeg sigter her til mange forskjellige Retninger, f. Ex. Afværgelse af Fare ved Maskinier, der ikke ere Dampmaskiner, i Algerbruget, i Møllebruget, Afværgelse af Fare ved Mergelgravning, hvorved man ofte paa Grund af Folks Uforsigtighed tilføjer Siv og Helbred ved Uforsigtighed med Dit og Dat; man savner i det Hele taget et Slags Landpolitilov. Da Leiligheden nu foreligger, vil jeg blot bede den ærede Minister engang nærmere at overveie denne Sag.

Minestad: Jeg kan ogsaa slutte mig til den Anbefaling, som dette Lovforslag har faaet fra forskjellige Sider, og jeg tror, at man kan slutte sig til de Principer, der ligge deri, uden at man som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds deri behøver at se noget Angreb paa den fri Konkurrence, eller nogen Dabel over den fri Konkurrences Princip. Det foreliggende Lovforslag har Intet at gjøre med den fri Konkurrence. Det Princip, som ligger til Grund for dette Lovforslag, at Staten er berettiget og forpligtet til at vaage over, at de Umyndige ikke misbruges, staar i meget nyere Sammenhæng med andre Foranstaltninger fra Statens Side, som jeg ogsaa er fuldstændig enig med, f. Ex. den tvungne Undervisning, fremdeles Statens Vaagen over, at Børnene blive vaccinerede, og andre lignende Foranstaltninger, som man ikke altid her i Salen har været tilbøielig til at skatte i lige Grad; men med den fri Konkurrences Princip har det Intet at gjøre. Jeg tror nu ogsaa, at det er betimeligt, at dette Lovforslag er fremkommet. Det er ganske rigtigt, hvad der er bemærket derimod, at man ikke her i Landet har mødt saadanne Tilfælde, i alt Fald ikke i noget større Omfang, som kunne siges at stille Nødvendigheden af en saadan Lov i noget stærkere Lys. Men det er vist netop rigtigt, at man vælger det Tidspunkt, da der endnu ikke har viist sig saadanne Misligheder, og da der endnu ikke fra Fabrikanternes Side hverken har været følt nogen stærk Trang til at benytte Barnevirkomheden udover, hvad denne Lov i det Hele kunde hjemle, eller overhovedet en Lødens til

Misbrug i denne Retning, til at træffe de Bestemmelser, som man mener under alle Forhold bør iagttages. Da flere ærede Talere bestemt have udtalt sig for at give Lovforslaget et videre Omraade end det, det nu har, og navnlig for at vende tilbage til noget Signende som det, der stod i det oprindelige Regjeringsudkast, ja Nogle f. Ex. det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds synes endog at ville gaa videre, idet han, saavidt jeg forstod, vil foreslaa at inddrage alle Haandværksvirksomheder derunder, vil jeg dog tillade mig at fraraade det og raade til, at man bliver staaende ved det Omfang, Loven har. Det kan jo ganske vist være Tilfældet, at Børn ved Haandværksvirksomhed kunne komme under Forhold, som kunne være stablelige, navnlig kan der i lokal Henseende være mindre gunstige Forhold tilstede, men det er dog altid helt andre Forhold end de, der ere tilstede i Fabriker. Hvad man især vil værne Børn imod, Overanstrengelse af deres Kræfter ved at anvendes til vedvarende ensartet Arbejde, er Noget, der ikke er tilstede ved Haandværk. I enkelte Tilfælde kan Børnet ved et Haandværk komme under ugunstige sanitære Forhold, men det forekommer mig ikke, at der er Anledning til at gribe ind ved en saadan Lov; det er Noget, der maatte komme under Omtale ved Sundhedsvedtagterne, da det der gjælder ikke alene Børn, men Alle, der arbejde i Verkstedet. Jeg tror, at dersom man vilde give Loven et saadant Omraade, at den kom til at angaa al Haandværksvirksomhed, vilde man blive nødt til at anvende Lempelses-Paragrafen, jeg havde nævnt i 8 af 10 Tilfælde, i alt Fald i det aldeles overveiende Antal Tilfælde. Lovforslaget faar allerede ved den Affattelse, det nu har, et i og for sig meget videre Omfang, end det i mange Tilfælde vil være nødvendigt for det at have. (Kosod ryster paa Hovedet). Ja, det ærede Medlem ryster paa Hovedet; men det er saa. Det ligger deri, at Begrebet Fabrikant og Fabrik hos os har faaet et ikke lidet videre Omfang, end det efter den almindelige Opfattelse har. Der er navnlig i den nyere Tid kommet en Del Næringsdrivende frem, som kalde sig Fabrikanter, men hvis Virksomhed i Virkeligheden kun er en ren Haandværksvirksomhed. For det Første er det noget finere at hedde Fabrikant end at hedde Haandværker, og dernæst har det paa Grund af Lovgivningens Bestemmelser ogsaa sin fordelagtige Side, idet Fabrikantens Næringsomraade er større og navnlig lettere kan forenes med Handelsvirksomhed. Der er nu flere saadanne Fabrikvirksomheder — jeg skal f. Ex. nævne Guttaperkafabriker — som i alt Fald i Reglen ikke ere at betragte som Andet end ligefrem Haandværk. Hvad disse angaar, vil der uden Tvivl være Anvendelse for Lempelsesparagrafen, saaledes, at selv om Lovforslaget beholder sit nuværende Omraade, vil denne Paragraf dog finde sin Anvendelse; men der er ikke Grund til at gaa videre. Det er i Øvrigt